

EL POBLE CATALÀ

Director: PERE COROMINAS

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
EST. 16 - TELEFON 2298

ANY XIII. NÚM. 3937 - BARCELONA, DILLUNS 17 DE GENER DE 1916 - UN NÚM. 5 CÈNTIMS

IMPRENTA I ESTEREOTIPIA
EST. 16. TELEFON 2298

EL SIGLO

GRANS MAGATZEMS

Del 10 al 22 de gener

SALDOS d'HIVERN

Ocasions excepcionals
en tota classe de
Articles confeccionats
per a senyora, cavaller i nens

Teixits de llana
Teixits de seda
Teixits de cotó

Fotografies animades
Grans Galeries Fotogràfiques (tercer pis)

La qüestió econòmica

Aquests trastorns de caràcter econòmic que, amb el nom de problema de l'encariment de les subsistències, ve a posar-nos en un estat de justificada alarma, que entra per tot arreu i compren als elements que d'ordinari viuen més indiferents o allunyats de la vida política, tenen la seva arrel en aquesta mateixa política tan insensatament menyspreuada o oblidada per certa part de l'opinió.

S'ha fet massa general a Espanya, i especialment fora de Catalunya, la creença de que la política es reduïx a una lluita de partits o tot lo més a una didàctica i pintoresca discussió de doctrines de principis sense influència en la vida pràctica i positiva de la nació. Així i el divorci o la separació extraordinària que media entre les corrents culturals i ideològiques d'Europa i les d'Espanya, que han mantingut a la majoria de ciutadans, i amb ells als que actuen en la política, en un allunyament de les qüestions econòmiques i financeres que nomes han quedat a la competència d'uns pocs especialistes, ha fet que quasi ningú, del poble, es dongués compte de l'influència que la política tenia en la vida econòmica nacional i aquesta en la situació material de cada individu per si.

No s'ha pensat mai que un criteri econòmic determinat, per a formar part de la doctrina general d'un partit, imposa en l'acció de govern d'aquest una conducta que podria ésser perjudicial o beneficiosa pels interessos del país, donades les circumstàncies del moment o pels d'una o altra de les classes que'l componen, com no s'ha pogut fer ni aquella fiscalització, que ve del descredito públic, quan uns polítics, amb tota tranquil·litat i sense ni menys preocupar-se d'adquirir una escusa justificativa, han seguit en la idea que'n la tonalitat del partit sostenien.

Tampoc s'ha vist com aquesta o aquella situació dels uns o dels altres partits davant de l'opinió i en les corporacions oficials o en el govern de la nació podien o devien crear i estimular institucions socials o organismes econòmics que no sols ens havien de posar al nivell i en compatibilitat amb la situació general del món civilitzat, sinó que'ns havien de salvar de les situacions apurades semblants a les d'avui.

Si s'hagués tingut en compte en els temps de normalitat fins a, on l'acció dels partits polítics pot influir en la vida econòmica d'una col·lectivitat nacional és indubtable que no hauriem passat pels llargs anys de migrada riquesa i de lastimosos atresors de la producció, per que hem passat, que avui no'ns veuríem abocats a les inquietuts del moment actual i que, com digué en Felip Rodés al començament de la guerra, encara podríem treure bons resultats econòmics, sense esforç i sense baixesa de cap mena, de la situació neutral en que'ns trovem davant de la confagració estrangera.

Ara tot son protestes, tot son demandes de mides urgents i radicals, que, pel sol fet d'ésser aplicades amb aquesta precipitació i sota l'engunya d'una apremiant necessitat, ben difícilment podran tenir afortunada eficàcia si és que al capdell s'adopten i s'apliquen.

Tan-de-bo que les bones intencions i l'energíca voluntat remediadora en que s'inspiren aquestes demandes surteixin els millors resultats. Però pensem que a la situació actual son molts dels que oïden en un o altre sentit els que amb llur passivitat i indiferència han ajudat a que hi arribéssim.

FILLS DE F. MAS SARDÀ

Rambla del Mig, 20, just a l'Hotel d'Orient.
Negociem el cupó del Deute Amortitzable 5 per cent venciment 15 de febrer pròxim.

ABULIA?

Dugues setmanes fa avui que's planteja el conflicte obrer. I els englobem tots en un perquè si bé l'iniciació de les vagues correspongué als paletes extenent-se després als demés rams de construcció, el conflicte dimana del malestar general produït per l'encariment dels queviures que no ha sapigut o no han volgut evitar les autoritats competents.

Durant mesos i mesos ha funcionat una comissió consistorial de subsistències. Aquesta ponència havia de lluitar a l'Alcalde i junt amb ell proposar els medis més ràpids per a barrar el pas a les ambicions desmesurades dels acaparadors i, a hores, dels detallistes que no s'han quedat curts en sangrar-se en salut abans de sofrir una pèrdua en les transaccions. En realitat, practicament aquella ponència no ha fet res. La major part dels articles de primera necessitat ara amb una excusa, després amb una altra, s'han anat apujant en termes veritaderament intolerables. I ha passat lo que forçosament havia de succeir: els treballadors veient que la vida se els feia impossible i que ningú procurava posar remei a una situació per ells insostenible decidiren acudir al terreny de la lluita i d'aquí va venir aquest seguit de vagues que no porten pas camí de solucionar-se amb fórmules de concòrdia. Els elements patronals desconeixent els justos mèrits que han impulsat als obrers, han adoptat actituds que fins ha hagut de condemnar el propi ministre de la Governació.

Les autoritats locals lluny de donar exemple d'equanimitat, deixant-se portar per llur temperament meridional en grau superlatiu se llençaren a fer declaracions d'una lleugeresa imperdonable contribuint a empitjorar la situació i a augmentar el patiu d'una manera totalment injustificable.

Aquests procediments son propis dels governants que volen amagar la seva abulia censurable i fins punible en uns drets de caràcter que haurien d'haver demostrat prevenint i evitant l'esclat de conflictes com l'actual. Governar és prevenir i no fer de ferro de opereta. Ara mateix després de dugues setmanes de vagues que han fet de positiu aquestes autoritats per a solucionar el conflicte? Van tirant... tirant... que per els governants us es tot un programa de belles i succeïsses realitats, bregolats en la llur abulia negativa d'impotents per a tota obra de bon govern.

TEATRE

COMIC. "DIANA CAZADOR" sàrguela en un acte i tres quadros, lletra dels germans Quintero i música de la senyoreta Maria Rodrigo.

Abans d'ahir obrí de nou les seves portes el teatre Comíc.

Se representà aquell sainet llarg i estrat que's diu La casa de Quirós i després s'estrenà la sàrguela dels germans Alvarez Quintero, Diana Cazadora o pena de muerte al amor.

El primer quadre és d'un ambient local, fresc, agradós, com totes les pintures de costums dels celebrats autors sevillans. El dialecte és fluïd, suau, escalcia a tot esherro i l'acció se descompa de la natural i harmònicament, sense sotregades grolleres. És un bell quadre de comedia fet sense pretensions però que resulta de lo més ben acabat dels autors de Las flores.

Els dos quadros restants sobre tot el segon son molt més inferiors. Aquell es fet amb un tò groller que no escau ni en un sainet. El tercer quadre és més ben tallat i condueix a un desenllaç planer, d'un caient adequat.

La música hi es sobrer, ademés, de no tenir res de remarcable. En l'interpretació s'hi distingiren les senyoretes Bonastre, Hidalgo i March. Els demés s'han sortit discretament.

Al final hi hagué aplaudiments per tothom i fins i tot un seguit de qu'habies per a poguer-ne fer una... xarxa (!)

FLAM.

PELS FERITS FRANCOSOS

El nostre amic Corominas va anar ahir a Sant Pol de Mar a on s'hi celebrava una festa en honor dels pescadors que salvaren la vida l'estiu passat a onze nens de les Escoles Pies que varen naufragar mentres barquejaven per davant de la Cabra.

I havent dinat vet aquí que una comissió de catalanistes de Calella van fer-li senyal de si podrien parlar amb ell. —Què s'hi ha de fer? pensava en Corominas: un miting o una conferència més.

—Que volen de mi?

—Hem vingut de Calella per a dir-li que'l seu article ens ha conmutat. Tots els que anaven entrant avui al Casal de l'Associació Nacionalista de Calella llegien la crida que vostè fa en EL POBLE CATALÀ pels ferits francesos i, què vol que li digui, ens ha agradat molt. Un s'ha posat a recollir cèntims i dels cèntims n'han vingut pessetes i, miri, li portem això.

—Vinticinco pessetes heu reunit?

—Ja ho veu. Un és treballador i un no pot fer tant com voldria saber.

En Corominas no se'n sabia avenir. De mercès, gracies, agraments i encaixades de mà, no'n volguere més. Com que van dir que eren catalanistes va pensar-se que voldrien comprar llibres catalans. Més ells volgueren posar les coses a tom.

—Si, pels ferits francesos i com a vostè li sembli millor.

Venia la cosa tant sopada, el dia mateix de publicar-se l'article, que en Corominas no hi veia d'alegria. Moltes vegades ha sentit que la seva veu li retornava com un dolç eco del cor dels a tres per una obra d'amor. I ahir, la cantitat era ben humil, però l'aspecte franc i pietós d'aquells quatre homes, li havia afinat els sentits. I quan ells s'allunyaven va anar seguint el seu trepitg com el d'un gran amic quan surt de casa nostra.

—El capítol ha dit que entre dos quarts de deu i les deu arribaríem a Tenerife. Aquesta frase corre de boca en boca per tot el passatge. En menys de cinc minuts ha recorregut el barco per enter, desde els departaments de luxe a la enfermeria. Ningú sab quan, com ni a qui ho ha dit el capítol però ningú dubta de la certesa del seu origen ni de la seva profecia. I lo que és més estrany ningú és preocupat d'averiguar la veritat d'aquesta dita.

A bordo la tafanería és una cosa que la vida de mar se la porta en si. Ve a ser una cosa tan imprescindible que van tan adherides al barco, com els bols, els salvavides, la xamaneia i el pont.

Jo desde el primer dia he procurat fugir lo més possible dels companys de viatge que m'aven presentats avans de sortir de Buenos Aires i a un vell amic amb qui fem junts aquesta visita a la patria. Doncs be, al cap de dos dies de ser al mar, tothom sabia qui era, hont anava, com me deia i els anys que tenia. Les senyoretes sabien que era solter i els capellans que no com bregaba amb les seves doctrines.

A mi me passa el mateix respecte als demés viatgers. Jo no he pas preguntat res a ningú, no sé com me n'ha enterat però si sé que aont van i qui son cast tots els passatgers. Ni ha un de qui la tafanería no n'ha tret l'entrellat de la seva vida i els passatgers el miren com a un ser misteriós i se apartan d'ell.

Amb l'amic parlém d'aquesta modalitat de la vida de bordo i a mitja conversa se m'acosta un cambrer. Avans d'embarcar me digueren que un vell catalanista que residia de temps a Santiago de Xile devia fer el viatge amb mi en aquest mateix barco.

L'endemà de sortir de port vaig preguntar per ell al sobrecarreg i no va saber-me'n dar raó. I ara el cambrer me'n porta noves. Ve a segona econòmica i jo no l'he reconegut perquè s'ha fet treure el bigoti i a l'oficina de bordo no me han pogut informar perquè ve amb nom cambiat. A mes s'ha fet passar per comerciant perquè el per a fer un viatge d'observació ha pretès fer-lo d'incògnit. I ara el cambrer me diu qui és, quin és el seu veritable estament i fins perquè va a Barcelona. Ell mateix no pod explicarme com ho ha arribat a descobrir, però les senyes son tan certes, conegut be les excentricitats del ex-incògnit que ja no ting cap dubte de que és ell ni altre preocupació que saludarlo.

—Oh, la santa tafanería! Anem al encontre del vell company de causa.

GIAO.

L'estrena de "Tassarba"

Demà dimarts, 18, s'estrenarà al Gran Teatre del Liceu, l'òpera Tassarba llibre original de l'aplaudit autor En Juli Vallmitjana i música del reputat mestre Enric Morera, per lo que tenim en compte la valua regonegada dels dos esmentats autors que tant han avalorat la literatura i la música catalanes, considerem de suma transcendència, per la influencia que pot exercir la nova producció, en la implantació definitiva del nostre teatre líric.

L'escriptor senyor Vallmitjana seguint la nova modalitat de teatre català, que tant celebrada fou amb Els Zin-cals, ha concebit un assumpte gitano de pur orientalisme que ademés del seu desenrotll clar, aon es produeixen humanes passions, és en el fondo un símbol vident que dona ocasió a que en el músic esclati la més enlairada fantasia, aprofitant-se de l'intens lirisme que assoleix la situació.

El lloc d'acció és imaginari, puix com els gitans son escampats per tot el món, lo mateix pot succeir als voltants de Montjuïc, com en els més llunyanos confins de la terra.

Procurarem donar-ne esquetament una impressió de la obra den Vallmitjana.

A l'interior d'una cova viuen Esperança i la seva filla Tassarba. La primera està arrependida del mal que ha fet en la seva joventut, essent considerada per la seva austeritat i per certs privilegis que li han atribuït per a curar malalts i protegir als desvalguts. Tassarba és una hermosa noia de 17 anys que anyora una vida d'alegria i amor, sentint en el seu interior les sensacions de la primavera de la vida que floreix i que impulsada per la força atávica de la raça nómada li fa escurdir el pervindre.

Al corre's la cortina, Esperança diu a sa filla que sobretot no s'oblidi del foc sagrat que crema, sacrifici que fan a Deu per a que no els abandoni, recordant-li la donzella de la raça de Simon, que fou seduida pel dimoni, el qual li pagà el foc que ella cuidava. També li diu que no's miri al mirall tan sovint puix la bellesa quan hi ha vanitat no és completa. Tassarba proposa fugir a les planes solejades, als camps de flors, prop dels pobles i de la gent, però sa mare no ho vol puix ha de complir la penitència, purgant les seves culpes.

Desseguida la escena s'omple de gent que venen a celebrar la festa de Tassarba oferint-li flors i ballant una farruca i a continuació la dansa dels focs que consisteix en un ball pels voltants de cinc fogons amb focs de diferents colors, essent el groc de les Cerimònies; el rosat, Nupcial; morat, el dels Sacrificis; blau, el del Cel; i vermell, el dels Gèmits.

Aquesta escena és interrompuda per la arribada de «Gerinel» que demana protecció per a lliurar-se dels seus perseguidors, i no obtenint-la treu una arma tujint tothom acovardit. Aleshores és dirigeix a Tassarba oferint-li les joies que ha robat i després d'un xic d'oposició d'Esperança l'amaguen, presentant-se allavors «Garota» que demana l'entrega del lladre i suplica a Tassarba correspongui als seus desitjos amorosos.

Esperança amb un ardit sel'emporta fora, recomanant a Tassarba no descuïd el foc. Surt en Gerinel, a qui se li entrega Tassarba després d'una escena molt apassionada, no fent cas de la cançó «del presentament» que tot llunyana entona sa mare en la que li anuncia lo que ha de succeir, com aixís passa, puix la llantia de foc llampagueja fins que s'apaga; es la virginitat de Tassarba que s'ha extingit.

La mare desesperada, arriba i per revenja crida als perseguidors de Gerinel, entrant Garota que al veure que Tassarba porta les joies a sobre s'exclama de que la daina d'or la tingui al damunt del pit, essent llançada a terra per Tassarba que al volguer evitar que l'agafi en Garota, li posa el peu a sobre, quedant tots consternats pel sacrilegi que això representa, per lo que la condemnen a la foguera.

La mare no ho permet declarant-se culpable de tot. Gerinel i Garota han sortit moments abans desafiats, tornant el segon que diu a Tassarba que ja que l'ànima de Gerinel ronda per l'espai, el faci dirxós, essent despreciat per Tassarba que repudia a l'assassinant-se'n a seguir al destí que la crida.

Així és a grans trets l'argument de l'òpera quin valor simbòlic, està representat en Tassarba que vol dir l'aua, obligada pel seu destí a desaparèixer al alçar-se el dia, situació poètica brindada al compositor per a descriure aquest sublim moment de la Natura.

Nosaltres fem vots perquè l'èxit més clamorós acompanyi a la partitura del mestre Morera, nostre catalaníssim músic que tantes pàgines ha escrit honorant a Catalunya.

Aquesta estrena serà una solemnitat per la firma reconeguda dels seus autors i per cantar-se en la nostra parla, precedent que és precis tenir sempre present per a totes les produccions dels nostres mestres que's posin al Liceu.

La Empresa de nostre primer teatre líric que tantes proves té donades d'amor a l'art líric espanyol ha posat una vegada més tot son empenya a fi de que l'estrena de «Tassarba» tingui tots els honors de gran solemnitat i a l'efecte els reputats escenògrafs senyors Moragas i Alarma han pintat una decoració esplèndida que ha de produir sorprenent efecte. Els trajes confeccionats en els tallers de la casa Malatesta baix figurins del festejat artista Ricard Canals l'atreu i tots els efectes de llum han sigut escrupolosament atesos i en quan a l'interpretació d'ella s'han encarregat artistes tan notables com la Raccanelli i Lucci (que cantaran ses respectius parts en català); Ylla, Segura-Tallien, Gallofre, Fernández i Giralt havent-se contractat per a les Danzes típiques a la famosa artista «La Perla negra» una de les més grans celebritats en son genre, havent-se encarregat de la direcció orquestral l'intelligent mestre Padovani qui ha posat en l'obra el mateix carinyo i fe com ho feu amb «La Dolores».

Asssegurant aquesta, doncs, l'èxit de la nova òpera i el triomf per a l'actiu empresari que mereix el més gran elogi pels seus desvelaments envers el tan desitjat art nacional.

REPORTATGES ARTÍSTICS

Es molt visitada l'important exposició de quadros dels sigles XV al XX que la casa Pare Reig i Fill té instal·lada en els seus salons de la Rambla de Catalunya núm. 23.

Eure aquestes obres exposades n'hi figuren de ben notables i importants, formant un conjunt veriderament magnífic i soberb; doncs es de les exposicions que dintre la seva grandiositat d'autors antics i moderns s'ha pogut reunir una perfecta harmonia d'art que logra atreure al públic més exigent.

Criem fermement que aquesta exposició serà continuament visitada pel tot Barcelona que aprecia'l veritable art, i ademés, als senyors Reig i Fill, molt justament elogiats pels seus constants esforços en pró de les coses artístiques i el bon nom de la seva casa.

Saló Parés

Es verament nodrida la exposició de quadros al oli i aquarel·les originals del distingit pintor Joan Baixas que actualment s'exhibeix al Saló Parés.

Una vegada més aquest pintor demostra el seu bon gust i brillants maneres d'executar.

Tots els quadros son admirables; unes superbes notes de color exquisidament arrancades del natural, on hi sobresurt l'ànima fonament artística del autor, conscient enamorat de les belles perspectives, de les notes rústegues i camperoles, i sobretot dels refals de montanya amb forces verdors, forces llums, i quietuts d'estanyans.

An aquesta colecció d'ara quins quadros i aquarel·les son inspirades a la comarca del Montseny, s'hi destaquen en primer terme, pel nostre gust, els anomenats Dia de mercat, Pescant al barrol, Cap a la tardor, Lo Tordera al Tard, Tornant de mercat, i Sant Marsal i Les Agúles, que son quadres verament encisadors i captivants per la seva destresa i simplicitat dintre la tònica naturalista i ferma.

Entre les aquarel·les, tindríem d'anomenar-les totes, puix que, subjuguen vivament totes les exposades pel seus esclats de llum, notes encertades que donen la més cabal impressió realista i muntanyana. Moll de la Llavina, Montseny poble, Vores del Cementiri, Fondo den Jan de les Penyes, Estany, i tantes d'altres, que un no sap com ni perquè, s'hi reposen els ulls beatíficament, sense censar-se d'admirar l'exquisidès, la formosura i evident inspiració de tantes i tan variades notes exposades.

Cal felicitar an aquest notable pintor que de tant temps onra l'art pictòric de la nostra terra.

L'AMAT

El «Foment Català» de Montevideo ha obert un concurs artístic per a la il·lustració de la Caràtula de la revista.

que's titularà «Espanya en América» que ha projectat editar, quedant establertes les bases del concurs en les quals s'estableixen les condicions per a qui vulgui concórrer qual cartell s'ha escampat profusament.

GRAN TEATRE DEL LICEU

Debut de la Pareto

Per a presentació de la notabilíssima cantant catalana, senyora Graziella Pareto i tercera sortida del gran Batistini es posà al Liceu la popular òpera de Verdi *La Traviata*, quina protagonista és sapigut reunir dificultats de gènere distints, exigint dobles qualitats artístiques.

El primer acte, propi per a tiple lleugera, sigui un portent d'afinació i bon gust, fent-hi exquisides filigranes amb la veu de dolçor única que tant la caracteritza. En els demés actes, sense «gorgoritos», delecta fonament a l'auditori la captivadora expressió amb que desenrotlla, el procés del sacrifici de «Violetta». La Pareto sigui saludada carinyosament al sortir a la escena i ovacionada merescudament en totes les situacions culminants de l'obra.

L'últim barllo Batistini donà a la part de «Germont» tota la majestat que requereix la noble figura, assolint el conjunt artístic tant peculiar en les seves creacions. En la cèlebre romàntica del segon acte, enlairà l'entusiasme a un grau màxim, aquella irreproachable dicció i potencia de veu de que alardeja en certs moments el veterà cantant italià; sorollosos aplaudiments li obligaren a repetir el fragment.

El tenor senyor Nadal discretíssim en ses apreciables qualitats, quedant molt aïros en sa labor al costat dels dos citats «divos».

L'orquestra sigui portada amb bri pel mestre Padovani, restant els aficionats a les delícies del «bel canto» prou satisfets, puix sols així presentades deuria posar-se al Liceu obres excessivament prodigades com *La Traviata*.

El dissabte prengué comiat del nostre públic l'aplaudit barllo En Ramón Blanchart, interpretant el «Sargento Rojas» de l'òpera *La Dolores* i una escena d'*Un ballo in maschera* amb la cooperació de la contral senyoreta Lucet.

L'auditori feu una carinyosa despedida al cantant català, quedant-hi molt bon record de la curta actuació al Liceu, aon especialment en *Tannhäuser* ha obtingut el beneplacit de tots, recordant els seus bons temps.

ORPHEUS.

La Política

Del Pont de Vilumara

Per lo vist, els escolans de la «Lliga» estan empenyats en que no hi hagi pau en el poble del Pont de Vilumara.

Quan semblava que tot estava arreglat, havent-se donat satisfacció al poble amb la constitució de l'Ajuntament verificada el passat diumenge, ve de nou el governador i sens encomanar-se a Deu ni al diable, o millor dit, encomanant-se a la «escola» de la Lliga qu'és pitjor que encomanar-se al diable, anul·la aquella sessió constitutiva i convoca a nova sessió pel dimecres a la tarda, en la que fou elegit alcalde un regidor fill de la stupidesa, que's fa nomenar «Cosé Maria» i que a estones fa de catalanista a l'edifici de Bages, amb vistes al presupost del municipi.

El nou atropell començà contra el poble de Rocafort ha salvant-hi, com és natural, els ànims d'aquell veïnat, el qual podria ésser que, cansat de sofrir pacientment tantes burles, emplés altres mèdies per a logar lo que de dret demana i se li nega; així és: justícia contra els usurpadors dels drets del poble.

C. N. R. de Manresa

Ha quedat constituït el nou Consell Directiu del Centre Nacionalista Republicà de Manresa amb arrelle a la següent distribució de càrrecs:

President, don Ricard Gran i Vall.
Vis-president primer, don Roch Cua drench i Puig.
Vis-president segon, don Pere Papell.
Secretari, don Vicens Lassalle.
Vis-secretari, don Felice Arola Sala.
Tresorer, don Feliu Pintó Cassany.
Vocals, don Pere Clara, don Ramón Siquella, don Ramón Roy i don Domingo Escuder.

Centre republicà lleidatà

El Centre republicà i l'atà domiciliat en aquest ciutat, en sa direcció s'ha acordat dirigir telegrams als senyors President del Consell i Ministre de Foment interessants pel prompt començament dels treballs de reparació de les carreteres de Balaguer a la Comarca de Segre i a Carres de Segre a Tramp; presentant a persones de l'abandó i en qu'és a les comarques de l'alta província lleidatana.

Els catalanistes

El C. D. del Casal Nacionalista Sagrenat ha quedat constituït en l'Assamblea que celebrà aquesta entitat el dia 2 del corrent en la forma següent:

President, Ramón Durán.
Vis-President, Ramón Ramentol.
Secretari, Jaume Rulland.
Vis-Secretari, Pere Boada.
Tresorer, Alfred Zuchetti.
Comptador, Martí Serra.
Vocals, Antón Solas; Miguel Colomina; Ramón Boada; Brú Vidal; i Josep Sala.

Canvi de nom

En substitució del diari de la tarde «El Insurgente», que ha desaparegut, ha començat a publicar-se «El Hombre Libre». Es diari del matí i anuncia en son primer número que la seva missió principal és la de recollir núclis de republicans dispersats i defensar resoltament la candidatura per a diputats a Corts per Barcelona del doctor Queraltó i de l'escriptor Qdon Angel Samblancat.

Els regionalistes

Al Centre Popular Catalana de Sant Andreu, va tenir lloc ahir a la tarde un «dunch» d'homenaje al regidor sortint per aquell districte senyor Grau i al regidor entrant, en Lluís Jover.

Occuparen la presidència els senyors Cararach, Viñas i Martínez, els ex-regidors senyors Rosés i Muntanyola i els homenajes.

L'acte fou molt concorregut i animat. Al final brindaren per a que's continuï la tasca de renovació i millora d'aquest districte tots els senyors esmentats.

Els liberals

Abans d'ahir tingué lloc al centre Liberal Democrata del Dte. VII, un miting per a protestar de la conducta dels regidors monàrquics a l'Ajuntament de Barcelona.

Va presidir el senyor Xifra parlant-hi els propagandistes Huguet, Mir i Rosell, Hologado i Sierra, Valverde que va resumir.

Tots els oradors protestaren de la conducta de la Lliga i els seus aliats, combatent amb furia el procedir d'En Grané.

Els oradors foren molt aplaudits per la nombrosa concurrencia.

Conferencia del Dr. Mer i Güell

Dissapte passat va donar el nostre apreciat amic el doctor Mer i Güell en la «Unió Republicana Radical de Gracia» la seva anunciada conferencia sobre «El problema obrer davant l'Higiene».

Amb aquest motiu l'ampolla sala-teatre de la important entitat és vegé concorregudíssima de socis i amics del conferenciant, entre els qui hi vegerem a la Junta Directiva als regidors senyors Morales Pareja i Gardó, als senyors Giralt, Gambús, Siquella, doctor Masachs, Batista, Forcada, Espino, Canals, Tarragó i altres.

El conferenciant després d'un brillant exordi en que advocà per a la solidaritat de tots els republicans de Catalunya, en nom del grup de «L'Avangarda», qu'era l'organitzador del acte, explicà, amb claretat de paraula i profunditat de concepte, les intimes relacions de les dues idees de medicina i de política que venien incloses en el tema qu'anava a desenvolupar.

Exposà a continuació el conjunt panoràmic dels problemes que formen la qüestió social i es detingué especialment en el de les lluites entre els interessos oposats de l'obrer i del capitalista analitzant les circumstancies i la naturalesa de cada un d'ells per arribar a la conclusió de que's proletaris han de procurar que's vagi ràpidament a la socialització de mols serveis pel mitjà de la municipalització.

Digué que aixís com això és lo social te l'avantatge d'ésser una fórmula mixta d'individualisme i colectivisme, on lo mèdic pot reportar les conveniencies higieniques que són tan urgents i que així per la seva trascendencia com pels seus efectes immediats a la base de totes les perfeccions socials i humanes que'n lo possible es poden esperar de l'acció política.

Sobre aquest extrem disertà, amb gran profunditat de coneixement, sobre el treball de les dones i els nens, les condicions dels locals destinats a Escoles, les corrents pedagògiques que haurien de dominar en les mateixes. L'aprenentatge, les hores de treball i el jornal dels obrers, les condicions higieniques de les fàbriques i de l'habituació, la nutrició, l'alcoholisme i les responsabilitats sobre els accidents del treball.

Acabà el doctor Mer la seva interessant i ben documentada peroració amb conclusions democràtiques i socialitzadores sobre aquests extrems i l'auditori premià les seves eloqüents paraules amb calorosos aplaudiments i efusives felicitacions.

Acabà el doctor Mer la seva interessant i ben documentada peroració amb conclusions democràtiques i socialitzadores sobre aquests extrems i l'auditori premià les seves eloqüents paraules amb calorosos aplaudiments i efusives felicitacions.

Els esports

Futbol

CAMPI NAT

A les ordres de l'àrbitr senyor M. Amich tingué lloc en el camp de l'Espanyol ahir a les 11 el partit d'eliminació entre Barcelona i l'Espanyol guanyant aquells per 2 goals a 0 centrats durant el primer temps per en Castell i l'Ozeire. Per l'Espanyol es distingiren En Ventura i En Carand i per a Barcelona En Llibet, Castells i Costà.

PRIMER EQUIPS

El Barcelona venç

Al camp de l'Espanya per la tarde l'Espanyol i el Barcelona a les ordres de l'aguiroche jogaren un partit que fou el més dolent de la temporada, si malament ho feren uns, pitjor els altres.

Guanyà el Barcelona per 2 goals a zero entrats tots dos en el segon temps, el primer per a en Bau amb una rassa stupenda aproximant una sortida d'En G.

bert que's tirava sobre l'Alcántara. L'altre d'un gran cap d'En Martínez aprofitant també una mala actuació d'En Gibert que esguerd en tot el partit fet una calamitat.

Els equips estaven constituïts per:

Espanyol:
Gibert.
Pacón, Sampere.
Amadeo, Pomés, Pueo.
González, Wallace, Tormo, Usubiaga i López.

Barcelona:
Brú.
Reguera, Massana (S).
Torralba, Massana (A), Baonza.
Viñals, Bau, Martínez, Alcántara, Peris.

La primera part fou un verader ensopeiment notant-se una gran nerviositat per ambdós bandos quins jugadors pifiaien a cada moment, fent ademés una sèrie inenarrable de auts lo que donà encara més ensopeiment al partit. Sortiren de sa apatia els jugadors de Barcelona quant en Sant Massana avençà arrolant-ho tot fins a sos davanters quins amb la presència de

son capità s'aneridiren i fou quant lograven el primer goal.

Mereix mencionarse En Martínez, Viñals, Bau, Reguera i Massana (S) per al Barcelona. L'Alcántara estigué marcadíssim per en Pomés. Per l'Espanyol En Pacón, Amadeo, González i Wallace.

En López a l'exterior se vegé que jogaba de mala gana puix ho feu desastrosament quan passà a l'interior jugà amb més bon acoert.

El Barcelona ha acabat la primera volta de nostre campionat sense haver perdut cap partit amb 16 punts i 46 goals en son «habè».

Diumenge vinent jogaran l'últim partit d'aquesta volta l'Espanya i l'Espanyol en el camp del Barcelona.

L'Espanya F. C. els dies 30 de gener i 2 de febrer jogaran uns partits amistosos contra l'Atlético F. C. de Madrid quins prometen ésser competits de veres dada la notable constitució deels equips.

ADRIA

El problema de les subsistencies

Les vagues

ELS METAL·LÚRGICS

A la reunió celebrada ahir al matí pels obrers constructors mecànics a la Casa del Poble s'acordà persistir en vaga.

Se feu constar al miting que's constructors mecànics no pensen en vagues generals, sent tan sols l'actiu que han adoptat filles de les actuals anòmies.

Així mateix prengué l'acord de permetre el treball als companys ocupats en els tallers quins patrons han accedit a les peticions que tenen fetes.

Ahir celebraren un miting els calderers en ferro, els quals per majoria de vots acordaren declarar-se en vaga en vista de que els patrons no han contestat a les bases presentades.

—Els obrers metal·lúrgics han publicat un manifest en el qual expliquen clarament els motius que's han induït a declarar la vaga, que no son altres, diuen, que l'enclaustrament de les subsistencies, rebutjant l'afirmació feta per alguns de que aquesta vaga obceix a maniobres d'elements estrangers.

També protesten de les detencions que ha fet la policia de companys als que no's pot imputar res.

ELS PALETES

A la Casa del Poble se celebrà ahir a la tarde el miting organitzat pel Sindicat d'Obrers i Manobres paletes de Barcelona per a tractar del curs de la vaga que's ve sostenint.

Assistiren al miting gran nombre de vaguistes.

Occupà la presidència l'obrer Molins. Després d'haver explicat el president el objecte de l'acte, feren ús de la paraula varis obrers, que tinguern censura contra el governador civil, la policia i la premsa.

Alguns dels oradors sostingueren que els contractistes no han respost a cap de les invitacions que's els hi han fet per a que acudissin a conferenciar amb els obrers a l'objecte de buscar una solució satisfactoria al conflicte.

Aquestes manifestacions produïren en els concorrents moviments de sorpresa, mostrant-se durant uns moments els ànims un tant excitats.

El president feu el resum dels discursos explicant amb tot gènere de detalls l'estat del conflicte.

S'acordà persistir en la vaga mentre els patrons no accedissin a les peticions que's els hi tenen fetes.

El miting acabà a dos quarts de sis, al crit de «visca la vaga»!

ELS PINTORS

Es reuniren ahir els obrers pintors associats acordant no anar per ara a la vaga.

Així mateix prengueren l'acord de prestar l'apoi moral als companys en vaga tan aviat com aquests ho creguin convenient.

ELS FUSTERS

Se reuniren ahir al seu domicili social carrer Pen de la Creu, 14, per a tractar de la conveniencia de constituïr l'única «Societat de fusters, ebanistes i similars de Barcelona i el seu radi».

La reunió consistí en un canvi d'impressions per a al millor organització dels treballs encaminats a la fusió en una de les societats de fusters i ebanistes existents a la ciutat i barris.

Així mateix se parlà de concedir determinat plas als no associats per a que actueixin, a engrosar les llistes de socis de la nova entitat que's té en projecte constituir.

Per a realitzar tots aquests treballs quedà nomenada una comissió.

ELS TORNEJADORS

Es reuniren ahir els obrers tornejadors i constructors de llits de Viena.

S'acordà respectar els jornals que per ceixen actualment i sol·licitar a regidors el pròxim febrer, un augment de dos rals en jornal diari.

ELS ELECTRICISTES

Els obrers electricistes que treballen amb els llampers i en els instal·lacions domèstiques acordaren abans renunciar a l'acte de treball, sense perjudici de que pel comitè siguin realitzades les oportunes gestions prop dels patrons per a que admetin les noves bases de treball que's tenen presentades.

ELS FERROVIARIS

En l'Assamblea celebrada a la Secció autònoma Barcelona-Nord de l'Unió Ferroviària, s'acordà protestar davant del Governador civil de la carestia i pujada de les subsistencies i lloguer; interessar

la supressió de l'impost del cinc per cent de Utilitats que pesa sobre els sous inferiors a 3.000 pessetes; de menar l'augment d'un trenta per cent sobre els sous inferiors a 3.000 pessetes; i a la mateixa quantitat, i oficiar al Comitè del Sindicat Nord i a la Federació Nacional per a que en determinat dia se celebri miting per tot Espanya a l'objecte expressat.

DE LA REGIÓ

No s'ha pogut solucionar encara la qüestió obrera sorgida a Vilanova amb motiu de la vaga de manobres i paletes.

De Mataró, Sabadell i Terrassa no se sab res de nou, creient-se que tots els obrers que vagaven renunciaran el treball avui.

DIU EL GOVERNADOR

El senyor Suárez Inclán al rebre ahir al vespre als periodistes els digué que el dia d'ahir havia sigut intens en reunions quins n'hi havien 53, la majoria obreres.

En tot el dia no ocorregué el més petit incident.

Parlant de la vaga dels paletes digué el senyor Suárez Inclán que en el miting que havien celebrat a la tarde havien acordat persistir en la vaga.

Aquest acord, afegí—ja me'l temia, però el crec equivocac, puix durant les dues setmanes que fa que sostenen la vaga, no han lograt entrevistar-se encara amb els patrons. Aquestes, malgrat la promesa que feren els que assistiren a la reunió del Govern civil, ni els patrons associats ni sense associats.

Tenen de comprendre els obrers, següent, que la vaga que sostenen és ventajosa per la majoria dels patrons per qu' aquests tenen els contractes fets amb temps anterior a que certs materials no havien augmentat de preu. Estic segur—digué—que aquesta vaga si no l'haguessin plantejada els obrers, l'haurien feta els patrons.

Els obrers, per lo tant, no tenen més solució que tornar al treball. D'aquesta manera els patrons no podran al·legar una força major en el compliment dels contractes i encara que perdin hauran de treballar.

Jo—afegí—advocat dels obrers els aconsellaria que tornessin al treball. En críquen a mi, però jo no sé que fer-hi ja en aquest ple. Vaig provar d'obtenir el arbitraje i no ho he conseguit.

Acabà dient que havia recomanat al Govern que gestionés de la Companyia de ferrocarrils de M. S. A. la solució del conflicte plantejat origin del conflicte.

Després digué que els calderers en ferro acordaren per uns 200 vots contra 160 anar a la vaga. En la reunió hi hagueren varis citers, puix molts eren partidaris d'anar a la vaga parcial.

Avui es veurà si la vaga és general o no.

ASSAMBLEA DE SOCIETATS OBRERES

Dissabte a la nit tingué lloc al Saló de Cent de l'Ajuntament l'Animada Assamblea de societats obreres que havia convocat el Comitè pro-subsistencies.

Després d'ésser aprovats els actes reglats pel Comitè el secretari llegí les següents conclusions:

1. L'Assamblea protesta de l'habús intolerable de's acaparadors, que's tradueix en la pujada dels articles de primera necessitat, que fa impossible la vida de les classes treballadores.

Protesta també dels empresonaments arbitraris d'obrers que persegüen millors de la classe.

2. Reclama l'Assamblea l'imperiosa necessitat de que's vol evitari un veritable catàstrofe motivada per la fam se posi en vigor de llei de subsistencies i totes aquelles mides de govern que salvin de l'angustia i difícil situació que el proletariat sofreix per l'enclaustrament de les mateixes.

3. Entén aquesta assamblea que el Govern per decret deu suspendre l'execució dels judicis de desaut interl dona lloc a la reunió de les Corts per a donar explicacions així, referint-se a lloguers que no excedeixen de 40 pessetes al més i mentres durin les presents circumstancies motivades per la guerra europea.

4. Estima també l'assamblea que el Govern no deu permetre monopoli de classe alguna, com l'irritant de pomps funèbres, quins abusos i explotacions tanques no poden ésser majors, ja que en les hores més tristes s'aprofiten per a ferir els més fonsos sentiments.

5. Que el Comitè Pro-subsistencies que da afecultat per convocar al Palau de Belles Arts un gran acte públic si dintre d'un plas breu no s'ha experimentat la rebuixada dels articles de primera necessitat i en els lloguers de les cases, en quin acte se prenguin acords energics conduents a que s'ermini d'una vegada per a sempre l'abus dels acaparadors de totes menes, que fa impossible la vida del treballador.

6. Entenen els assembleístes que la presó que sofreixen els obrers detinguts amb motiu de les actuals vagues és injusta i arbitraria, demanen la immediata llibertat dels mateixos com a mida de reparació i justícia.

Després de discussió foren aprovades totes, afegint-se a la segona la següent addició: «Les subsistencies deuen tenir els mateixos preus que a l'esclat el conflicte europeu».

L'Assamblea acabà a la una de la matí.

NOTICIES

CARNET DEL DIA

A les dues de la tarda el doctor Vidal donarà la tercera lligó d'Oftalmologia pràctica, que forma part del curs d'Estudis lliures organitzats per l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya, desenvolupant el tema: «Anatomia clínica i patologia de la còrnia, escleròtica i annexes del ull».

—L'Institut Mèdic Farmacèutic celebra sessió inaugural de curs a les deu de la nit, en son local social Plaça de Catalunya 9 pral.

—El jove escriptor don A. Calderer Morales, dona avui, a l'Ateneu Enciclopèdic Popular una conferencia desenvolupant el tema: «Alguns principis de filosofia extra-escolar».

Començarà l'acte a les deu en punt de la nit.

En el saló d'actes de l'Ateneu Obrer de Barcelona, se celebrà ahir l'inauguració d'una interessant exposició d'art organitzada per els alumnes de la classe de dibuix i pintura.

A l'acte, que fou presidit per don Ignasi Peris, preident de l'Ateneu, assistí gran concorrencia.

El director de les classes d'Art don Pau Fabres, feu entrega de l'exposició a la junta.

L'exposició patentitza una vegada més la bona disposició de l'Ateneu i els seus professors, i estarà oberta 8 dies a comptar des d'avui.

Durant aquests 8 dies que estarà oberta, s'hi donaran a les nits, diverses conferencias d'art qu'estaran a càrrec de notables artistes.

El jutjat de la Barceloneta, secretaria que fou del senyor Culebras, ha instruit durant l'última guardia 24 diligencies, ingresant en els calabogues 10 detinguts.

S'ha ordenat que per els metges forenses es procedeixi al reconeixement de Joan Ferrán Coll, autor de l'homocidi perpetrat recentment en un establiment del carrer de l'Universitat. Es diu que'l Ferrán ha sofert varis atacs d'enajenació mental.

S'ha ordenat que per els metges forenses es procedeixi al reconeixement de Joan Ferrán Coll, autor de l'homocidi perpetrat recentment en un establiment del carrer de l'Universitat. Es diu que'l Ferrán ha sofert varis atacs d'enajenació mental.

S'ha ordenat que per els metges forenses es procedeixi al reconeixement de Joan Ferrán Coll, autor de l'homocidi perpetrat recentment en un establiment del carrer de l'Universitat. Es diu que'l Ferrán ha sofert varis atacs d'enajenació mental.

S'ha ordenat que per els metges forenses es procedeixi al reconeixement de Joan Ferrán Coll, autor de l'homocidi perpetrat recentment en un establiment del carrer de l'Universitat. Es diu que'l Ferrán ha sofert varis atacs d'enajenació mental.

S'ha ordenat que per els metges forenses es procedeixi al reconeixement de Joan Ferrán Coll, autor de l'homocidi perpetrat recentment en un establiment del carrer de l'Universitat. Es diu que'l Ferrán ha sofert varis atacs d'enajenació mental.

S'ha ordenat que per els metges forenses es procedeixi al reconeixement de Joan Ferrán Coll, autor de l'homocidi perpetrat recentment en un establiment del carrer de l'Universitat. Es diu que'l Ferrán ha sofert varis atacs d'enajenació mental.

S'ha ordenat que per els metges forenses es procedeixi al reconeixement de Joan Ferrán Coll, autor de l'homocidi perpetrat recentment en un establiment del carrer de l'Universitat. Es diu que'l Ferrán ha sofert varis atacs d'enajenació mental.

S'ha ordenat que per els metges forenses es procedeixi al reconeixement de Joan Ferrán Coll, autor de l'homocidi perpetrat recentment en un establiment del carrer de l'Universitat. Es diu que'l Ferrán ha sofert varis atacs d'enajenació mental.

S'ha ordenat que per els metges forenses es procedeixi al reconeixement de Joan Ferrán Coll, autor de l'homocidi perpetrat recentment en un establiment del carrer de l'Universitat. Es diu que'l Ferrán ha sofert varis atacs d'enajenació mental.

S'ha ordenat que per els metges forenses es procedeixi al reconeixement de Joan Ferrán Coll, autor de l'homocidi perpetrat recentment en un establiment del carrer de l'Universitat. Es diu que'l Ferrán ha sofert varis atacs d'enajenació mental.

S'ha ordenat que per els metges forenses es procedeixi al reconeixement de Joan Ferrán Coll, autor de l'homocidi perpetrat recentment en un establiment del carrer de l'Universitat. Es diu que'l Ferrán ha sofert varis atacs d'enajenació mental.

S'ha ordenat que per els metges forenses es procedeixi al reconeixement de Joan Ferrán Coll, autor de l'homocidi perpetrat recentment en un establiment del carrer de l'Universitat. Es diu que'l Ferrán ha sofert varis atacs d'enajenació mental.

Notes d'ulls

Tots els dies, totes les hores milers de persones moren de Grippe, Tífus, Escarlatina, Verola, Febre Puerperal. La Ciència és impotent contra aquestes malalties infeccioses. Solament un específic ben conegut, la «BOISSON BLANCHE», del Dr. A. MAGNAT, les combat i surt sempre victoriosa d'elles.

Per les seves propietats depuratives i antimicrobicides la «BOISSON BLANCHE» destrueix els germes de la malaltia i el malalt després de l'absorció d'alguns fracs se troba fora de perill. Tingueu sempre a casa alguns fracs de «BOISSON BLANCHE» que expendrà vostre Farmacèutic.

Espectacles

GRAN TEATRE DEL LICEU

La Empresa, desitjosa de complaure i correspondre sempre al favor del públic i a petició de gran nombre de famílies que no pogueren obtenir localitats el diumenge per la tarde ha disposat per al dimecres pròxim una única i extraordinària representació de «Rigoletto» per a despedida de l'extraordinari baríton Matia Batistini prenent-hi part ademés els divos Pareto i Pallet, senyor Nicoletti Korman i senyora Lucci.

Sabem que és gran el pedido de localitats que quasi no queden llogats disponibles i poques butaques per a dita funció.

El dimarts dia 18 del corrent debutarà nostre compatriota el tenor don Jaime Ylla amb l'òpera «Tassara» del mestre Morera.

TEATRE APOL

El pròxim dijous celebrarà sa funció de benefici l'aplaudit primer actor i director que actua en aquest teatre, don Miquel Rojas.

Formen el programa d'aquesta funció l'hermós drama de Marcos Zapata «La Capilla de Lanuza» i l'estrena del melodrama en cinc actes dividit en set quadros, original dels senyors Aguayo i Ragué, titulat «El matador de lobos».

Les múltiples simpaties de que frueix el senyor Rojas fan presumir que l'Apol es veurà el pròxim dijous concorridíssim.

Per a la proxima setmana s'anuncia en aquest teatre l'estrena del graciosíssim conte en acció d'Oliveros i Castelví, «Caso e conciencia».

Els successors

ACCIDENT DEL TREBALL

Francisco Hernández de 20 anys, treballant a bordo del vapor «Port Sonachau», va caure de la coberta del vaixell a una de les bodegues ocasionant-se contusions en distintes parts del cos.

Després d'auxiliat, fou conduït al seu domicili.

AGRESSIÓ

Treballant a una finca de Sant Andreu fou agredit d'un dispar ahir al matí, l'obrer Josep Solà iort de 40 anys, ignorant-se qui pugui ésser l'autor de l'atentat.

Portat al dispensari municipal, li fou apreciada una ferida penetrant amb orifici d'entrada i sortida.

Després de ser-li practicada la primera cura fou traslladat al seu domicili, carrer de Sant Hipòlit número 34.

LA GUERRA

(PER TELEFON)

D'Espanya

Restriccions de navegació

MADRID, 16

La Direcció general de Comerç s'ha dirigit a les Cambres de Comerç del litoral i a les Compagnies de navegació, comunicant-les-hi que per Decret del Govern italià els vaixells amb destí o arribada a Gènova seran enviats a un altre port italià del mar Tirreni que no estigui situat al Sud del paral·lel de Civitavecchia, o segons els casos, seran detinguts provisionalment i descarregats en els maixos. Aquesta disposició ha estat dictada per a descongestionar el port de Gènova i facilitar les operacions de càrrega i descàrrega i la disponibilitat dels vaixells.

Per conseqüència, no s'han de dirigir nous carregaments a Gènova essent d'oportunitat que els vaixells es detinguin a Gibraltar i demanin llurs capitans instruccions al consell d'Itàlia referent al port italià al qual hagin de dirigir-se.

Recorda la Direcció de Comerç als navilers que des del 1 de desembre darrer el transport de mercaderies des de qualsevol port estranger a altre estranger també per vaixells de vapor britànics registrats en el Regne Unit i que excedeixin de 500 tonelles brutes d'arqueig, està prohibit a menys que als propietaris o navilers se'ls concedeixi exempció per medi de llicència que otorgui el Board of Trade.

Les Compagnies de navegació podran embarcar, sense autorització especial, mercaderies destinades a Suïssa, sempre que els carregaments d'embarc vagin dirigits a la «Société suisse de Surveillance Economique» (S. S. S.), i la llista de les mercaderies que hagin d'anar consignades a la Societat de que's tracta és la publicació a la «Gaceta de Madrid» de 18 de desembre darrer.

Les operacions a la Mesopotamia

MADRID, 15

Comunicat del Foreign Office a l'embaixada britànica:

«L'avenç efectuat pel general Aylmer des de Basa amb el fi de socórrer al general Townshend a Kut-el-Amara trobà una resistència gran per part de l'enemic els dies 7 i 8 en el camp del Sheik de Soad, a 25 milles del Kut.

Els turcs, en gran nombre, es trobaven situats a ambdues vores del Tigris. La infanteria britànica, atrinxerada. Al matí següent la cavalleria penetrà a les trinxeres turques del flanc dret i donà compte bo de tot un batalló. En aquesta enconstrada es feren a l'enemic 550 presoners, entre ells 16 oficials, i es prengueren dos canons. Les baixes de la infanteria britànica foren creixudes.

Efectuarem després un moviment semblant damunt el flanc esquerre. La neu i la boira feren que les tropes turques quedessin invisibles a les nostres i poguessin detenir a nostra infanteria en tant que la cavalleria turca tractava de atacar nostre flanc. Aquest moviment fou antequilibrat per nostre foc, donant per resultat que es desfessin les forces turques, abandonant precipitadament les seves posicions en ambdós costats del riu.

Des de la dita data l'enemic es localitza en una posició a 6 milles a l'Est del Kut, aon fugiren des del camp de batalla del Sheik de Soad.»

Un inventor

IRÚN, 15

De tornada de França es troba a aquesta l'inventor dels explosius a distància, senyor Iglesias Blanco.

Es diu que ha venut el seu invent al Govern francès i que està dirigint la construcció dels aparells necessaris.

De l'estranger

La situació general

A FRANÇA I BELGICA

COMUNICAT OFICIAL FRANCES

DE LES ONZE D'ANIT

PARIS, 16

Comunicat oficial francès de les onze de la nit.

«Fora d'algunes accions d'artilleria, bastant vives, a la Champagne, a l'Agonne i al Woevre, no hi cap fet important a senyalar en tot el front.

Exercit d'Orient.—El dia 14 els avions enemics han tirat projectils a Janes (N. N. de Kusus) i a Dogaiz, resultant alguns soldats grecs ferits i un ferit.»

COMUNICAT OFICIAL FRANCES

DE LES TRES DE LA TARDE

PARIS, 16

Comunicat oficial francès de les tres de la tarde:

«Res d'important hi ha per a senyalar en tot el front guerrier francès.»

A RUSSIA

COMUNICAT OFICIAL RUS

PETROGRAD, 16

Comunicat oficial de les operacions al Caucas:

Al front O. del Caucas no hi ha res a senyalar.

A Persia ocuparem la ciutat de Kiangavez.

A ITALIA

COMUNICAT OFICIAL ITALIA

ROMA, 16

L'activitat de l'artilleria fou ahir debíl al front de Trentino i Carnia, bastant viva a l'Isonzo, i prengué caràcter de violència als alts del N. O. de Garicia, on el foc de les bateries enemigues fou contrarestat eficaçment pel de les nostres.

Aquestes precisaren sa punteria contra les trinxeres enemigues a la zona de la muntanya de S. Miquel destruint-les en una llargada de 400 metres.

Una de les nostres esquadretes d'avions feu una llarga incursió a la regió E. d'Isonzo i bombardejà el camp d'aviació enemic de Chiapovano i Dornberg i les estacions ferroviaries de Longatico, Favacina i Lubiana.

Aquesta esquadreta, que fou objecte de violent foc per nombroses bateries antiaèries, retornà indemne.

Agressió

ATENAS, 16

Has, ha sigut agredit, resultant greu Coutoupis, director del diari «Nea Haei» haver presentat una denuncia contra el qüestor de l'Estat Major, general Dousmanis.

Alemanys detinguts

NOVA YORK, 16

S'ha decidit la detenció de tots els mariners dels Estats Units.

El rei de Serbia

ATENAS, 16

El rei Pedro de Serbia partí de Salònica cap a Edipos.

Documents delatadors

NOVA YORK, 16

Una nota de la Premsa Associada de recolliren les autoritats angleses a Palma mostra l'interès de la correspondència que moui a l'ex-agregat militar Von Papen al retornar a Alemanya.

Els documents ocupats demostren intrigues nombroses i les freqüents entrevistes d'edifici fetes a les persones complicades en els complots contra les fàbriques de municions i ponts de les línies fèrries de Nordamèrica.

Els talons i recs ocupats comproven els innombrables desemborsos fets a favor de coneeguts agents alemanys.

Recepció d'un ministre

ATENAS, 16

El rei Constantí ha rebut en audiència al ministre de França.

Als Balkans

PARIS, 16

Duen de Salònica que's aliats han volat amb dinamita l'espació de Kilister, destruint gran extensió del ferrocarril.

El servei obligatori

PARIS, 16

L'aprovació de la llei establint el servei militar obligatori a Anglaterra, dona un complet meent als que havien abrigat l'esperança de veure sembrada la discòrdia entre's aliats. Els que acariaven aquesta opinió, se donaran compte de la realitat amb sols examinar l'actual situació a Anglaterra.

La Gran Bretanya ha comprès al final que el camí de la pau no era possible al cansar-lo més que amb una victòria i als alemanys no'ls hi queda altre recurs que preparar-se per a una perllongació indefinida de la guerra.

A la Cambra Italiana

ROMA, 16

A la Cambra italiana s'ha examinat la qüestió balcànica, rebutant l'especie de que la caiguda de Lovcen en poder dels austríacs se doni a l'apàtia dels italians.

La caiguda de Cetina ha sigut una conseqüència de l'estat general dels Balkans i sobretot de la derrota dels servis.

Sinistre marítim

NOVA YORK, 16

El submarí nordamericà «B-6» se'n ha anat a fons a l'arsenal naval a conseqüència d'una explosió.

S'ofegà tota la tripulació, composta de 2 homes.

NOVA YORK, 16

El submarí ianqui que s'enfonsà a l'arsenal de Brooklyn és el «E-6».

El nombre de víctimes ha sigut el de quatre morts i dotze ferits, dels quals la major part h'ocorren mortalment.

L'explosió se produí al moment de verifcar-se a bordo la recàrrega de les bateries elèctriques.

També s'atribueix el sinistre a la explosió d'hidrogen format a l'interior del submarí.

linia, organitzant-se en part el servei de trens.

Han arribat a Madrid els viatgers del tren ascendent.

Les autoritats rivalitzaren prestant auxili a tots els viatgers.

Se desconeixen les causes del sinistre, encara que alguns ho atribueixen a la boira, que n'opermeté als trens veure's a distància per a detenir-se, puix ambdós provenen frenos automàtics que haguessin parat a les màquines detindre's a l'acúe.

El maquinista de l'express descendent se troba tant greu que no ha pogut prestar declaració.

Els ambulants de Contes d'ambdós trens han resultat il·lesos.

Els cotxes correus han sofert petites avaries.

Sulfat de coure i sofre

MADRID, 16

El senador per Tarragona senyor Elias de Molins ha conferenciat extensament amb el Director general de Agricultura i amb el ministre d'Estat respecte als problemes del sulfat de coure i del sofre que tant afecten a la classe agrícola.

Respecte al sofre es repartiran tres lots entre agricultors, comerciants i industrials, que ho tenen sol·licitat, amb preferència entre's primers, de la quantitat de 3.800 tonelles que s'importaren d'Itàlia de les 6.400 qual importació s'ha permès de moment.

Es gestiona que puguin ser 12.000 en lloc de 6.000 les tonelles que s'importen d'Itàlia, amb les que es creu assegurada la necessitat per al consum, unides a les de producció nacional que es calculen en unes sis mil.

Pel que's refereix al sulfat de coure, s'esperen dades de les Cambres Agrícoles i Consells de Foment. Es creu que per a les necessitats de l'agricultura precisen de 12 a 14 tonelles, i com la producció nacional fins la primavera pròxima no arribarà a aquesta quantitat d'aurà de gestionar-se l'adquisició del reste d'Anglaterra, previ permís d'exportació per son Govern.

El sucre

MADRID, 16

Els senyors Sitges i Comas i Astiaga, en representació de la Cambra de Comerç de Bilbao, acompanyats de don Alfons Sala, han visitat al ministre d'Hisenda per a exposar-li els perjudicis que al consumidor i a la indústria ocasiona el preu del sucre.

El senyor Sitges ha exposat al ministre que rebaxat el dret aranzelari del sucre a 25 pessetes, podria vendre's al consumidor a 100 pessetes els 100 kilos.

Els senyors Sitges i Astiaga es mostren molt satisfets de les manifestacions del senyor Urzáiz i molt reconeguts a don Alfons Sala.

Segons les nostres notícies no es farà esperar una resolució del ministre de Hisenda per a contenir la carestia del sucre.

ESTRANGER

Portugal

Sobre l'incendi

LISBOA, 16

El Parlament ha aprovat una proposició expressant el seu sentiment per l'incendi dels talers i dipòsits de uniformes per a l'exèrcit i el seu condol per a les víctimes de la catàstrofe.

El Govern havia estat reiteradament avisat els darrers dies, per nacionals i estrangers, per que vetllés per la seguretat dels militars.

A les onze del matí quedà despejada la

— 39 —

alguna fama i honra, mes després que abandoné aquest mon, per enveja de Ulises (tot lo que dic es ben públic) portí una vida oculta, plorant i indignant-me de la mort de mon ignorant amic. Infel·li no vaig sapiguer callar-me i vaig prometre que si trobava o cassió, si algun dia tornava victoriós a la meua patria, havia de venjar sa mort; amb lo qual vaig encendre més l'odi crudel d'Ulises. D'aquí van venir totes mes desgracies; d'aquí que Ulises me busqués continuament noves calumnies fent corre sospites de mi i cerqués amb malícia aplicar-me ses males manyes. I no va parar fins que el sacerdot Calcas... més de qué serveix recordar aquestes miseries si teniu a tots els grecs en la mateixa opinió és inútil que segueixi. Mateume; és lo únic que desitja Ulises i us ho pagarán bé els fills d'Atreus.»

Allavors volem saber la causa de tantes maldats i falsedats, sens sospitar la perfídia i manyes dels grecs. Ell segueix fingint pavor i diu amb falsa intenció. «Moltes vegades han desitjat els grecs deixar el seti de Troia i fugir, cansats ja de tan llarga guerra. Tant de bó ho haguessin fet però sempre'ls ho impediren aspres temporals que'ls aterroritzaven al moment d'anar-se a embarcar. Especialment quan va estar fet aquest cavall, s'ennuvolà el cel i retrunyí forment el firmament. Espantats tots, van demanar a Eurípilus que consultés els oracles de Febus, i des del santuari

— 38 —

sament per a obrir la ciutat als grecs. Devia ésser d'ànim atrevit i aniría decidit a tot: a executar son ardit o be a rebre una mort segura. Dessguít el bolta el jovent, fríscs de veure al presoner i burlar-se d'ell. I ara reina escolta les insidies dels grecs i jutja per aquest crim de lo que són capaos. Quan aquell jove es vegé en mig del poble i sense armes, va fer el torbat i, girant els ulls a la multitud frígia, exclamà: «Oh! quin recurs me queda? aon podré refugiar-me? que'm resta ja, infel·li de mi, a qui els grecs mai donarán amparo i ara els troians, irritats, demanen el suplici de masang?» Amb aquesta exclamació commogué els ànims i calma nostra impetuositat. Li demanem que confessi d'aon és, que fa, quin crèdit pot donar-se a ses paraules. Ell, ja sense por, contestà: «Res t'ocultaré, oh rei, sigui lo qu sigui, i et diré la veritat. No haig de negar-te que soc grec; això en primer lloc, puix si la fortuna va fer desgraciada a Sinó, no'l farà mai fals ni mentider. Potser hagi arribat fins a tu el nom de Palamedes, de la gloriosa estirp de Belus, el qual fou víctima de una traïció indigna i, encara que ignoren, fou condemnat a mort perquè era contrari a aquesta guerra. Ara ploren sa mort. Jo era company seu i fins parent llunyà i a n'ell me confí mon pobre pare des dels primers anys quan vingueren a aquest siti. Mentre visqué Palamedes i floreia a Grecia per sos consells; vaig alcançar

ENEIDA

LLIBRE II

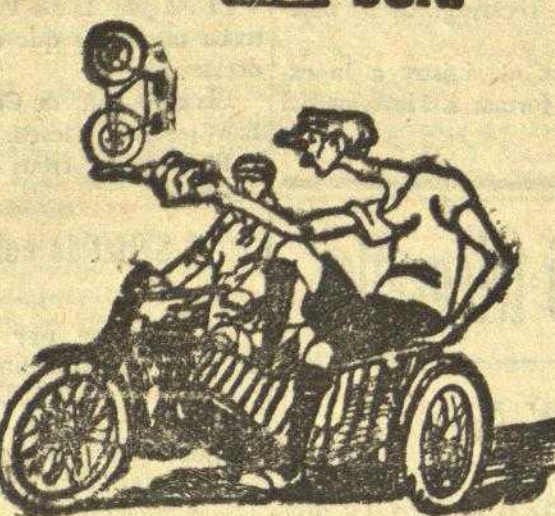
REGNA el silenci i escolten tot atentament. Allavors Enees parla així des del seu alticent: «Manes renovar un dolor horrible, regina, describint la ruina de Troia i la guerra crudelíssima que van fer-nos els grecs i que jo mateix vegí i vaig pendre-hi gran part. Qui podrà aguantar les llàgrimes parlant d'això, encara que fos un Mirmidó o bé un Dóloz o algun soldat dels del ferreny Ulises? Ja la nit finetx, i les estrelles, properes a l'ocàs conviden al descans, més si tants desitjos tens de coneixer nostres desgracies i sentir breument la trista fi de Troia, encara que m'horroritzí reco-

ENOFOSFORINA SERRA

Tónico - Reconstituent - Remineralitzant

Torna la robustesa, l'alegria, la vitalitat i totes les forces perdudes, ja sigui per un excés de treball mental o bé per altres causes
A. Serra, Pelai, 8

CICLES
SANROMA
Els més sòlids i lleugers
Telefon 1445
Balmes 82
BARCELONA

CLÍNICA
VIES URINÀRIES
DEL
Dr. Gallego
MALALTIES SECRETES
Cura ràpida i garantida amb els nostres especials i exclusius.
BLENORRAGIA. Tractament obert en tres dies.
SIFILIS. Nou mètode de curació.
IMPOTÈNCIA. Resultat sorprenent des del primer dia.
Especials tractaments per als forasters i curar-se sol. Servei a domicili.
Consultes per correu.—Comte de l'Assal, 18

Les injeccions, els lavatges, el sàndal i arbol solen retragar la cura de la purgació, semblant primer que va bé, però al deixar-los tornen el flux, i en general, sols entenen la cura. Amb les especialitats **PARADELL** en pocs dies se logra la cura completa.
FARMACIA PARADELL Comte de l'Assal, 28
BARCELONA

Aparells parlants
discos i rotllos autoplans
COMPRA, CANVI I LLOGUER
NEW-PHONO-Amples, 35, Barcelona
isucursal Plaça Trilla, núm. 4, Gràcia

DINER en 2ª hipoteca, usdefruts, per indivisió i sobre genres, piano: carruatges i tota garantia que convingui: Rambla Santa Mònica, 4, entressol.

DINER en 2ª hipoteca i sobre valors desde 13 per 100 anyal, en les tres, propietaris, industrials i comerciants, des de 13 per 100 al mes.

PIANOS I HARMONIUMS de lloguer, des de 8 fins a 15 pessetes al mes Carrer del Buc, núm. 78, entressol, primera

BIBLIOTECA CATALANA

dirigida i publicada per R. MIQUEL i PLANAS
Anues texts catalans, gerosament donats a llum segons les primitives edicions o en vista dels manuscrits. Edicions de bibliòfil, en excel·lent paper de fil, il·lustrades ab facsimils i acompanyades d'estudis i notes bibliogràfiques i crítiques.

VOLUMS PUBLICATS

- LIBRE DEL SARI I CLARISSIM FABULADOR ISOB.** Història i notícies als marges del llibre, y una novíssima correcció per R. Miquel i Planas, en vista de les edicions de 1750 y 1776 y de les posteriors en català publicades. Barcelona, MCMVIII.
Un volum de XVI + 336 pàgs., ab facsimils... 16 pessetes
- LA FIAMETA DE JORDAN BOCCACCIO.** Traducció catalana del XVI segle, ara per primera volta publicada per R. Miquel i Planas, segons el manuscrit existent en l'Arxiu general de la Corona d'Aragó. Barcelona, MCMVIII.
Un volum de XXIV + 280 pàgs., ab facsimils... 16 pessetes
- EL CANONER SÀTIRIC VALÈNCIA DELS SEGLES XV I XVI.** publicat, ab una introducció y notes, per R. Miquel i Planas, en vista dels manuscrits y edicions previstes. Barcelona, MCMXI.
Formen part d'aquest CANONER les següents obres: La Princesa de les Olives, La somni de Joan Joan, Procs de Vinuesa y Donzelles, La Bruma dels Llauradors, Obra per a la veu, Coloqui de dones, etc.
Un vol. de XXVI + 376 pàgs., ab facsimils... 30 pessetes
- LA IMITACIÓ DE JESUCRIST.** del Venerable Tomàs de Kempis. Traducció catalana de Miquel Pícar, novament publicada per R. Miquel i Planas, segons la edició de l'any 1483. Barcelona, MCMXI.
Un volum de XX + 300 pàgs., ab facsimils... 16 pessetes
- OBRES DE J. ROIG DE CORELLA.** publicades, ab una introducció, per R. Miquel i Planas, segons els manuscrits y primeres edicions. Barcelona, MCMXIII.
Un volum de XXII + 480 pàgs. ... 30 pessetes
- LEGENDES DE L'ALTRA VIDA.** Fables del Cavaller Owen y de Ramon de Perellós al Purgatori de Sant Patrici; Visions de Tundal y de Tristram; Aparició de l'apostol de S. de Carthage. Waite d'en Pere Portes a l'Infern. Texts antics publicats per R. Miquel i Planas. Barcelona, MCMXIV.
Un volum de XII + 364 pàgs. ... 16 pessetes
- EL CANONER SÀTIRIC VALÈNCIA DELS SEGLES XV I XVI.** publicat, ab una introducció y notes, per R. Miquel i Planas, en vista dels manuscrits y edicions previstes. Barcelona, MCMXI.
Formen part d'aquest CANONER les següents obres: La Princesa de les Olives, La somni de Joan Joan, Procs de Vinuesa y Donzelles, La Bruma dels Llauradors, Obra per a la veu, Coloqui de dones, etc.
Un vol. de XXVI + 376 pàgs., ab facsimils... 30 pessetes

Camiseria - Corbateria

ELASTICS
LLIGACAMES
MOCADORS
BISUTERIA
GENRES
de PUNT
I NOVIATATS

Carrer Boqueria, núm. 38.-Barcelona

Bodes i bateigs

Si volen comprar bosses i capses amb gust i economia, visiten l'antiga fabrica de capses carrer Sant Pau, 38

A ÁGUA

Revista mensual de literatura, art, ciència, filosofia i crítica social.—Directors: THIRXINA DE PASCOARS i ANTONIO CARNERO. Secretari i administrador, ALVARO PINTO. Corresponsals: a París, PHILIPAS LEBESQUE; a Espanya MIQUEL DE UNANUNO (Salamanca); a Catalunya, BIERBA i ROVIRA (Barcelona); al Brasil, ALMAQUO DINIZ (Bahia).

Redacció i Administració: Plaça de la República 160
PORTO (Portugal)

Libreria Chardron

Rua das Carmelitas, 144
Porto (Portugal)

Casa editorial de les obres de Eça de Queiroz, Camilo Fialho, Teophilo Braga, Guerra Junqueiro, Bruno Bazilio Telles, etc.

S'envia el catàleg gratis a qui el sollicita

ESQUELES MORTUORIES

SEN'ADMETEN AN AQUESTA IM-

PRENTA; FINS A LES DUES DE

LA MATINADA

EL POBLE CATALA

Diari Federal Nacionalista Republicà

Redacció, i Administració: Carrer de l'Est, 16, Telèfon 2298

Per a anuncis i comunicats, vègint-se tarifes

Anuncis

	Per ratlla i columna	Pessetes
DE PRIMERA PLANA.	0'50	0'50
DE SEGONA PLANA	0'50	0'50
DE TERCERA PLANA	0'50	0'50
DE QUARTA PLANA	0'15	0'15

Gasetilles

Se publicaran en la «INFORMACIO DE BARCELONA», en la 2.ª 3.ª o 4.ª plana indistintament i amb un guió (—) al davant
Per ratlla Pessetes 1'00

NOTES ÚTILS Per ratlla
REMITITS " "
OFICIALS " "
JUDICIALS " "
ESPECTACLES " "

Pessetes 0'65
" 0'65
" 0'30
" 0'30
" 0'15

Descomptes especials segons el nombre d'insercions

— 36 —

tant-ho i sense volguer plori, us complauré.

Cansats els prínceps grecs de tants anys de guerra, rebutjats per nosaltres i contrariats pels fets, construïren per inspiració de la divina Pal·las un cavall enorme, gran com una muntanya i tot ell de fusta de abet. Fan torce que és una ofrena per el feliç retorn a Grècia, puix corria aquesta idea. Sortegen entre'ls millors capitans als qui han d'amagar-se en el ventre del cavall i acaben d'omplir els buits amb nombrosos soldats armats.

Hi ha allí davant de Troia l'illa de Tenedos, famosa i rica mentres subí el regne de Priam, encara que avui no hi hagi més que un port i una badia poc segura a les naus. Allí doncs es dirigeixen i s'amaguen en sos coses aleshores abandonades. Nosaltres varem persuadir-nos de que a la fi en havien anat cap a Micenes: tota Troia deixà son plor continuat: obrim les portes de la ciutat i molts van fins als campaments dels grecs, examinen quells llocs ara deserts i la costa abandonada. «Aquí acampaven els Dòlores—deien,—a qui el cruel Aquil·les, aquí estaven anclades ses naus, quies donaven els combats.» Alguns encanten davant del funest dò d'Àl·la i admiren la grandor del cos, i mentres es el primer que aconsegueix ortar-lo dins les muralles i col·locar-lo en el castell, és fos per enganyar-se o bé perquè aixís ho destinaven

— 37 —

els fets de Troia. Però Capis i els que eren de millor consell, vollen que's tirés al mar aquell dò sospitós dels grecs o que se li calés foc, o bé foradar-lo i sondejar lo que hi hagués a dintre.

En tant que la multitud se divideix en varíes i contraries opinions, Laocoó, acompanyat d'una gran gentada, venia entusiasmant des de lo més alt del castell i des de lluny deia: «Miserables ciutadans! sou bojos? penseu que els enemics són fora? creieu que els grecs poden fer presents sense algun engany? si que coneixeu a Ulisses! O en aquest cavall de fusta hi han soldats amagats o bé han fet aquesta màquina per a enderrocar nostres muralles, per inspeccionar nostres cases i després venir contra la ciutat; o potser hi ha algun altre engany; no hi creieu en aquest cavall; amb un moti temo als grecs i encara més si porten ofrenes». Dit això tirà amb força una gran llança contra el costat del cavall se clavà allí, brandà i al moment ressonà l'interior de son cos. I si no fos cosa dels deus, si no hagués estat torbada nostra intel·ligència, haguessim seguit l'exemple i foradat aquelles entranyes de fusta. I ara existia Troia! i tu també santa arx de Priam!

Tots aquí que mentrestant arribaven una pastora dardanis que amb gran estridor, pujant al cost del cavall a un jove i de mitja edat, la esqueia. Seis anys després

— 40 —

pronuncià aquest trist oracle: «Quan us embarcàreu per a anar a Troia vau aplacar als vents amb la sang i sacrifici d'una verge (1): si voleu tenir bon retorn heu de sacrificar-me un de vosaltres». Quin esglai quan aquesta contesta arribà al poble! Tots senten una fredor que's glaça els ossos. «A qui senyalaràn els fets? a qui demanarà Apol·lon? Allavors Ulisses, amb gran oridoria, fa arribar allí al mig al sacerdot Calcas i li demana que declari quina és la voluntat del deu: i ja molts me profetisaven el pervers intent d'Ulisses i preveïen lo que havia de succeir. El sacerdot guardà silenci durant deu dies, restant amagat i refusant anomenar al que havia d'ésser sacrificat. Per fi trenca el silenci i, d'acord amb lo que havien convingut amb l'instigador, me senyala a mi per a morir. Tots assentiren, i veuen amb gust que sigui en perjudici meu lo que cadascú temia per a si mateix.

Arribà el funest dia i ja hi havia preparats els objectes sagrats i salsa mola i jo oenyit amb les venes sagrades. Us diré la veritat, vaig trencar les lligas i vaig escapar de la mort a favor de la nit vaig amagar-me entre'ls joncs i maleses d'un llac, esperant que s'embarquessin, si per acós ho feien. Ja no'm resta l'esperança de tornar a veure la patria, ni als tendres fills, ni a mon estimat parel Potser els sacrificaran a tots per aver-me jo esca-

(1) Hèlenia.

— 39 —

des arribà portava el fill de la Aurora quan anà a auxiliar a Troia; ja com eren els cavalls de Diomedes, ja quelcom d'Aquiles. «Esplicans, hoste—diu a la fi—les insidies dels grecs desde son principi, les malhaurances dels seus i les toves aventures, puix ja ja set anys que vas recorrent terres i mars.